

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

Guidelines for the Participatory Management of the Basic Educational Institution Committee in the Administration of Schools Under Chiangrai Primary Educational Service Office Area 3

นางปรานอม จันทิมา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. ไพโรภ รัตนขวงค์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. ประเวศ เวชชะ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านคำ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านวิชาการอยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด คือ ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งาน ด้านวิชาการมีการกระจาย อำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องของแผน หรือบทบาทของคณะกรรมการ เปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการชี้แจงให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานแต่ละงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งาน ด้านงบประมาณเปิดโอกาส ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการบริหารงานด้านงบประมาณมีแผนการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและมีการนำผลการประเมินการดำเนินงานด้านงบประมาณมาใช้ในการวางแผนจัดทำงาน

ประมาณในครั้งต่อไปให้มากขึ้น

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งาน ด้านบุคลากรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมส่งเสริมวางแผนในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนมี

การสนับสนุนการปฏิบัติงาน ส่งเสริม ยกย่องบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร เข้าร่วมประชุมภายในโรงเรียน เพื่อทั้งบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รู้จักกัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีได้มากขึ้นให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน การปฏิบัติราชการของบุคลากรเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งาน ด้านบริหารทั่วไปมีการชี้แจงหลักการและขอบเขตในการบริหารงานด้านบริหารทั่วไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบ เปิดโอกาสให้มีบทบาทในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และแหล่งทุน เพื่อสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน

Abstract

The aims of this research were to study the condition of the involvement of the basic education institution committee in the administration of schools under Chiangrai Primary Educational Service Office Area 3 and to find out the guidelines for the development of the involvement of the basic education institution committee in the administration of schools under Chiangrai Primary Educational Service Office Area 3. The sample group of this study consisted of 176 administrators, and heads of basic institution committee. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The data was analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The results of the study were concluded that;

The overall condition of the involvement of the basic education institution committee in administration of schools under Chiangrai Primary Educational Service Office Area 3 appeared at the high level. When considered in each aspect, the highest mean was the general administration which was appeared at the high level. The academic was respectively ranked at the high level, while the lowest mean was the budget which was also at the high level.

The guidelines for development of the involvement of the basic education institution committee in the administration of schools under Chiangrai Primary Educational Service Office Area 3 revealed that in the academic section, the decentralization to the basic education institution committee should be implemented to have the involvement in making the school curriculum. The training on planning and role of the committee should be done. Besides, the administrator should give the chance to the committee to express their opinion freely and the administrators also listen to those opinion. The importance of each job should be informed and considered. The basic education institution committee should participate in the operation and have the process of the operation systematically. The community learning resources should be developed as well.

In the budget section, the involvement of the basic education institution committee on giving advice and recommendation on the budget administration should be provided. The monitoring plan should be done based on the yearly plan and the result from the evaluation should be used for the next budget planning.

In the personnel section, the basic education institution committee should have a chance to support the operation, to promote and praise the outstanding personnel. The committee should also participate in

the monitoring and evaluation of the personnel. The committee should attend the school meeting so the personnel and the committee would know each other and have a good relationship. The committee should give the advice, encouragement and support to the personnel to have the better and effective operation.

In the general administration section, the principle and scope of the general administration should be informed to the basic education institution committee. Moreover, the opportunity in having the role to coordinate, support and facilitate every educational service should be provided and the involvement for supporting learning resources and the scholarship for support the educational opportunity of students should be encouraged

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีนโยบายมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกๆ ด้าน ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 (2) ที่ระบุไว้ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งก็หมายถึงประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยกำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการพัฒนา ระหว่างชุมชน

ในช่วงเวลาที่ผ่านมานั้นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนได้สร้างรั้วกันตนเองออกจากชุมชนและสังคม โดยส่วนมากโรงเรียนดำเนินงานในลักษณะที่เป็นการแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ราชการ ดำเนินงานหรือควบคุมการดำเนินงานโดยคนของทางราชการ (อุทัย ดุลยเกษม, 2534 : 1) หรือกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนเพียงไม่กี่คน จึงทำให้ผู้ปกครอง นักเรียนบุคคลสำคัญในชุมชน ได้ลดบทบาทการสนับสนุนและช่วยเหลือด้านการศึกษาของโรงเรียนลงขาดความผูกพันและความรู้สึกการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ โรงเรียน

ส่วนใหญ่ไม่ได้นำศักยภาพของคนในชุมชนมามีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ ทำให้โรงเรียนบริหารงานโดยมีทรัพยากรบริหารอย่างจำกัด ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนเจตคติเหล่านี้เสียใหม่ในการมองโรงเรียนว่าเป็นของทางราชการให้เป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริง เมื่อมีปัญหาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และตัดสินใจในเรื่องการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการเสริมสร้างคุณภาพของประชากรในชุมชนนั้นๆ (อุทัย ดุลยเกษม, 2534 : 19)

โรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษา มีบทบาทหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนศูนย์รวมของชุมชน ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536 : 123) ชุมชนกับโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และมีกิจกรรมทางสังคมร่วมกันนอกเหนือจากการสอนหนังสือ จึงควรยกระดับการพัฒนาความเป็นอยู่ทุกด้านของชุมชนหลักสูตรของโรงเรียนต้องสะท้อนให้เห็นว่าได้มีการกำหนดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นเอง รวมทั้งต้องมีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้การจัดการศึกษาล่องตัวในการบริหารการศึกษาและจัดการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการจัดการศึกษาของชุมชน

นับตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีผลบังคับใช้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการศึกษาในหลาย ๆ ประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทางการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

ศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม
แนวทางการปฏิรูปการศึกษา หลักการมีส่วนร่วมของสังคม
ชุมชน องค์กรเอกชนต่าง ๆ และการกระจายอำนาจสู่สถาน
ศึกษา เพื่อให้มีอิสระในการบริหารและการจัดการ สามารถจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ
ของผู้เรียนและเต็มตามศักยภาพและได้กำหนดให้สถานศึกษา
จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของ
ผู้เรียนความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด
การจัดการ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงปลูกฝังคุณธรรม
ค่านิยมที่พึงงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศ
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการ
บริหารและการจัดการศึกษามาตรา 39 ให้มีคณะกรรมการสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่า
ปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม
สนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้
ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
และหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน
กรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาการเลือก
ประธานกรรมการและกรรมการวาระการดำรงตำแหน่งและ
การพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้
ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญมาก เพราะบุคคลที่กล่าวล้วนมีบทบาทต่อ
การวางแผนพัฒนาการศึกษา การพัฒนาสถานศึกษา ในด้าน
การกำหนดความต้องการวิธีการในการปรับปรุงสถานศึกษาให้
บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของ
ชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหา และความต้องการ
ของชุมชน จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและ
สถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 13-16) ได้มีข้อเสนอ
แนวทางที่เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่
สำคัญต่อสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษามี 4 รูปแบบ
ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมด้านงบประมาณ
การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคล และการมีส่วนร่วม
ด้านการบริหารทั่วไป

ในสภาพปัจจุบัน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร
งานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมี
ปัญหาหลายๆ ด้าน เช่น การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
บทบาทหน้าที่และวิธีการในการมีส่วนร่วม ไม่ค่อยมีความรู้ใน
เรื่องการจัดการศึกษา ไม่มีเวลาในการเข้ามีส่วนร่วมมาประชุม
ที่ต้องใช้เวลามากเนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาเพราะติดภารกิจใน
การประกอบอาชีพ หรือเกิดความเบื่อหน่ายจากการขอความ
ร่วมมือในงานด้านต่างๆ มากเกินไปและสถานศึกษายังมีความ
จำกัดในการเปิดหรือเสนอช่องทางให้คณะกรรมการสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างแท้จริง
เนื่องจากระบบโรงเรียนที่มีข้อจำกัดในตัวเอง โดยโรงเรียนส่วน
ใหญ่มุ่งรับผิดชอบให้กับหน่วยงานต้นสังกัดมากกว่า จนใน
ที่สุดก็ไม่เห็นคุณค่าในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 62-66)
ซึ่งได้สอดคล้องกับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ไม่ค่อยมีเวลามาร่วมในการ
ประชุม ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะบางครั้งคิดว่างานใน
แต่ละงานของโรงเรียนนั้น ควรจะให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ
ซึ่งดูได้จากบันทึกการประชุมของโรงเรียน การตอบรับจาก
หนังสือเชิญเข้าร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา
แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ
การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมด้านงบประมาณ
การมีส่วนร่วมด้านบุคลากร และการมีส่วนร่วมด้านการบริหาร
ทั่วไป เพื่อผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม
ในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงาน โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 153 แห่ง โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านเนื้อหา ดังนี้

1. ด้านวิชาการการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ความหมายของการมีส่วนร่วม, กระบวนการของการมีส่วนร่วม, ประเภทของการมีส่วนร่วม, ระดับของการมีส่วนร่วม, องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม และลักษณะของการมีส่วนร่วม
2. ด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน, ความร่วมมือของการมีส่วนร่วมของชุมชนและบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ด้านบุคลากรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
4. ด้านบริหารงานทั่วไป การบริหารและการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ ความสำคัญของการมีส่วนร่วม, ความหมายของการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา, ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วม

ในการบริหารและการจัดการศึกษา, การบริการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนและรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรในการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ใน 5 อำเภอจำนวน 153 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (บุญชุม ศรีสะอาดและคณะ, 2551 : 23) ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้แบบแบ่งชั้นภูมิโดยการจำแนกตามอำเภอ ทั้ง 5 อำเภอ คือ อำเภอแม่จัน ได้ 50 คน อำเภอแม่สาย ได้ 40 คน อำเภอเชียงแสน 36 คน อำเภอแม่ฟ้าหลวง 35 คน และอำเภอดอยหลวง 15 คน และการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (1-200 คน) จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (201 – 600 คน) จำนวน 43 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่ (601 – 1500 คน) จำนวน 7 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 176 คน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษา 88 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 88 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ได้แก่ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียนและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่มีการเตรียมการมีแผนการสัมภาษณ์และการบริหารการสัมภาษณ์ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า

การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานและเป็นทางการ ผู้ให้สัมภาษณ์จะตอบคำถามเดียวกัน และถามคำถามก่อนหลังเรียงตามลำดับเหมือนกัน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มประชากรจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 จำนวน 153 โรงเรียน จำนวน 306 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบแบ่งชั้นภูมิ โดยการจำแนกตามอำเภอ ทั้ง 5 อำเภอ คือ อำเภอแม่จัน ได้ 50 คน อำเภอแม่สาย ได้ 40 คน อำเภอเชียงแสน 36 คน อำเภอแม่ฟ้าหลวง 35 คน และอำเภอดอยหลวง 15 คน และการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (1-200 คน) จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (201 – 600 คน) จำนวน 43 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่ (601 – 1500 คน)จำนวน 7 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 176 คน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษา 88 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 88 คน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยนำแบบสอบถามจำนวน 176 ชุดให้กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง กรอกข้อมูลและแสดงความคิดเห็นตามข้อคำถาม จากนั้นทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยาย สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในบทบาทและหน้าที่ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่ม

เดิมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์ สรุปข้อมูลที่ได้นำเสนอในลักษณะการเขียนบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์ สรุปสาระสำคัญ จากนั้นนำผลไปวิเคราะห์ แล้วนำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์นำไปวิเคราะห์สรุปรวมเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ดังนี้

1. ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ได้แก่ การจัดบรรยายภาคสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การวัดและประเมินและการเทียบโอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อำเภอแม่จัน ส่วนอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อำเภอแม่ฟ้าหลวง

2. ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามที่โรงเรียนได้ประกาศ กำหนดในด้านงบประมาณ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การออกกระเบียบข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและพัสดุของโรงเรียน อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อำเภอแม่จัน ส่วนอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อำเภอแม่ฟ้าหลวง

3. ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามที่โรงเรียนได้ประกาศ กำหนดในด้านบุคลากร ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำเกี่ยวกับทะเบียนประวัติ อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อำเภอแม่สาย ส่วนอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อำเภอแม่ฟ้าหลวง

4. ด้านบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมของสถานศึกษาตามที่โรงเรียนได้ประกาศ กำหนด ในด้านบริหารทั่วไป ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อำเภอแม่จัน ส่วนอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อำเภอเชียงแสน

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน ด้านวิชาการ มีการกระจายอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องของแผนหรือบทบาทของคณะกรรมการ เปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการชี้แจงให้เข้าใจ และเห็นความสำคัญของงานแต่ละงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2. ด้านงบประมาณ

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งานด้านงบประมาณ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วม ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการบริหารงานด้านงบประมาณ มีแผนการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน ปฏิบัติการประจำปีและมีการนำผลการประเมินการดำเนินงานด้านงบประมาณมาใช้ในการวางแผนจัดทำงบประมาณในครั้งต่อไปให้มากขึ้น

3. ด้านบุคลากร

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งานด้าน

บุคลากร เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมส่งเสริมวางแผนในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนมีการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ส่งเสริม ยกย่องบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเข้าร่วมประชุมภายในโรงเรียนเพื่อทั้งบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รู้จักกัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีได้มากขึ้นให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติราชการของบุคลากรเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

4. ด้านบริหารทั่วไป

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งานด้านบริหารทั่วไปมีการชี้แจงหลักการและขอบเขตในการบริหารงานด้านบริหารทั่วไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบ เปิดโอกาสให้มีบทบาทในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ต่างๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ และแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน

การอภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทั้ง 4 งาน คือ งานด้านวิชาการ งานด้าน งบประมาณ งานด้านบุคลากรและงานด้านบริหารทั่วไปโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างมีนโยบายเร่งรัดคุณภาพ มีการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการนอกจากนี้สถานศึกษายังได้ให้ความสำคัญและตระหนักต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ในเรื่องการมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้ข้อเสนอแนะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของชุมชน การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการให้การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านงบประมาณ ในเรื่องการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่โรงเรียนได้ประกาศกำหนดในด้านงบประมาณ การให้คณะกรรมการ ร่วมระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การให้คณะกรรมการให้คำปรึกษาในการจัดทำและเสนอของบประมาณด้าน

บุคลากร ในเรื่องการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการให้คำแนะนำในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรการแสดงความคิดเห็นในการมอบหมายงานให้บุคลากรด้านบริหารทั่วไปในเรื่องให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและสังคม การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมของสถานศึกษาตามที่โรงเรียนได้ประกาศ กำหนดในด้านบริหารทั่วไป จึงทำให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เบญจรงค์ แสงสุกวาว (2551 :96) ก็ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมากพบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งานด้านวิชาการมีการกระจายอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องของแผน หรือบทบาทของคณะกรรมการ เปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษามีการชี้แจงให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานแต่ละงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งาน ด้านงบประมาณ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทางการบริหารงานด้านงบประมาณ มีแผนการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและมีการนำผลการประเมินการดำเนินงานด้านงบประมาณมาใช้ในการวางแผนจัดทำงบประมาณในครั้งต่อไปให้มากขึ้น

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งาน

ด้านบุคลากร เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมส่งเสริม วางแผนในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนมีการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ส่งเสริม ยกย่องบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เข้าร่วมประชุมภายในโรงเรียน เพื่อทั้งบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รู้จักกัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีได้มากขึ้นให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติราชการของบุคลากรเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 งานด้านบริหารทั่วไปมีการชี้แจงหลักการและขอบเขตในการบริหารงานด้านบริหารทั่วไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบ เปิดโอกาสให้มีบทบาทในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ต่างๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปวางแผน ในการบริหารงานของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน โดยอาจมีการปรับปรุงแบบและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของชุมชน โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. โรงเรียนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 ด้านในรูปแบบต่างๆ เช่น มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นประจำ ให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ส่งเสริมสนับสนุนงาน กิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนให้ชุมชน ท้องถิ่นได้รับทราบอย่างต่อเนื่องให้มากขึ้น จึงจะทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น

3. โรงเรียนต้องส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้กว้างมากขึ้น เช่น ศึกษาทั้งสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายทั้ง 4 เขต ศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาทั้งภาคเหนือ หรือศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อที่จะได้ทราบสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ และยังได้ แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2. เขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปศึกษา หาปัญหาที่แท้จริงในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา แล้วไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหาตามบริบทของโรงเรียนต่างๆ

3. งานวิจัยฉบับนี้เป็นแค่แนวทางในการพัฒนาการ

มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีการทดลองนำแนวทางที่ได้ไปใช้ในสถานศึกษาหนึ่งภาคเรียน หรือหนึ่งปีการศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบว่าผลการวิจัยที่ได้นั้นมีผลที่ตรงกัน หรือมีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

บุญชุม ศรีสะอาดและคณะ. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กทม. สันติ: ประสานการพิมพ์.

เบญจรงค์ แสงสุกวาว.(2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาโรงเรียน

สังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2536). การพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีการสอน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อุทัย ดุลยเกษม. (2534). คุณภาพประชากรกับการศึกษา. ใน กฤตยา อาชวนิจกุล, บรรณาธิการ, รายงานการสัมมนาเรื่อง คุณภาพประชากรไทยในทศวรรษหน้า. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.